

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/60/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414203161
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8414203161.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Martina Kopinu v právnej veci žalobcu: L.. A. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v G., S. XX, právne zastúpený JUDr. Jaroslavom Bódišom, advokátom so sídlom v Košiciach, Humenská 18, proti žalovanému: Consumer Finance Holding, a.s. so sídlom v Kežmarku, Hlavné námestie 12, IČO: 35 923 130, právne zastúpený Beňo & Partners advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 93, o neplatnosť zmluvy o pôžičke a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 2C/131/2014 - 98 zo dňa 22.10.2015 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok s výnimkou výroku II.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) určil, že zmluva o pôžičke č. 134071 uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom dňa 30.9.2009 je neplatná, II. výrokom žalobu ohľadom povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi 248,01 € s 5,25 % úrokom z omeškania ročne od 21.5.2014 do zaplataenia zamietol a III. výrokom uložil odporcovi povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 910,99 € do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
2. Vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že zo zmluvy vyplýva, že nemá náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, čo samo osebe ešte neznamená jej neplatnosť, ale v spojení s ostatnými dôvodmi, okolnosťami a inými porušeniami zákona to vyvoláva, že zmluvu nemožno posúdiť ako platnú. Týmto zároveň zmluvu, po formálnej stránke možno považovať aj za neurčitú, keďže podstatné jej časti majú ukrývať VOP.O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. a § 149 ods. 1 O.s.p.
3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní okrem iného uviedol, že rozsiahlosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia nie je zárukou jeho presvedčivosti. Dôvodil, že súd rozhodol na základe iných dôvodov, ako uvádzal žalobca, preto nemal možnosť sa k týmto dôvodom vyjadriť. Výšku odplaty považuje žalovaný za primeranú a v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch a nariadením vlády č. 238/2008 Z.z. Rovnako aj poplatok za predčasné splatenie a zmluvnú pokutu nepovažuje za neprijateľné zmluvné podmienky. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.
4. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.
5. Súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie

rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a len pre zdôraznenie správnosti a v nadväznosti na odvolacie dôvody dopĺňa

6. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o pôžičke túto charakteristiku spĺňa. Zmluvné podmienky žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

7. K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa toho, že súd rozhodol na základe iných dôvodov, ako uvádzal žalobca, odvolací súd konštatuje, ako napokon pripustil aj sám žalobca, že v spotrebiteľských veciach má súd právomoc posudzovať aj žalobou nenapadnuté časti zmluvy. Hlavnými dôvodmi, na základe ktorých súd rozhodol, boli dôvody uvedené žalobcom. Ostatné dôvody sú uvedené len na margo veci, na zdôraznenie skutočnosti, že zmluva je absolútne neplatná. Ak by aj súd tieto žalobcom neuvedené dôvody nebral do úvahy, na rozhodnutí vo veci samej by to nič nezmenilo. Záverom k tejto otázke odvolací súd dodáva, že žalovaný vytyka konkrétne argument súdu týkajúci sa veľkosti písma. Nie je pravda, že o tomto dôvode žalovaný v priebehu konania nevedel, nakoľko tento dôvod neplatnosti bol žalobcom uvedený na pojednávaní dňa 7.7.2015 (č.l. 66 p.v. súdneho spisu).

8. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, s výnimkou podľa odseku 2, nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/>>, a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/>>.

9. Podľa § 7a ods. 2 zákona č. 258/2000 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ministerstvo, Národná banka Slovenska alebo nimi určená osoba zverejňujú informácie z údajov podľa odseku 1.

10. Žalovaný v odvolaní poukazuje na ust. § 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktoré bolo účinné v čase uzavretia zmluvy, tvrdiac, že pre výpočet maximálnej výšky odplaty podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a tohto nariadenia je rozhodujúci údaj uverejnený Ministerstvom financií SR, v zmysle ktorého pre daný typ spotrebiteľského úveru je výška odplaty stanovená na 46,38 %. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že spomínané ust. § 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. odkazuje na ust. § 7a ods. 2 zákona 258/2001 Z.z., podľa ktorého ministerstvo, Národná banka Slovenska alebo nimi určená osoba zverejňujú informácie z údajov podľa odseku 1.

11. Z uvedeného ustanovenia teda nemožno jednoznačne vyvodiť, že pri posudzovaní primeranosti odplaty je nutné vychádzať výlučne z údajov zverejnených Ministerstvom financií SR, nakoľko údaje, podľa ktorých sa posudzuje primeranosť odplaty, v zmysle zákona okrem MF SR zverejňuje aj Národná banka Slovenska.

12. Z internetovej stránky Národnej banky Slovenska odvolací súd zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov v septembri 2009 úroková miera predstavovala 12,95 % p.a., pričom úroková sadzba uvedená v zmluve je v hodnote 29,22 %. Z toho je zrejmé, že žalovaným požadovaný úrok v danom prípade bol viac ako dvojnásobne vyšší ako úrok, za ktorý za obdobných podmienok úverové inštitúcie úver poskytovali. Odvolací súd uznáva, že žalobca nie je bankou, avšak je neprijateľné, aby poskytoval úvery s viac ako dvojnásobnými úrokmi, ako sú úroky bánk. Podľa názoru odvolacieho súdu by vo svetle ochrany spotrebiteľa obstála výška úrokov do výšky dvojnásobku úrokov poskytovaných bankami.

13. Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1. 4. 1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

14. Pokiaľ ide o body 12.1 a 12.2 VOP (poplatok za predčasné splatenie a zmluvná pokuta), tieto žalobca okrem iného napáda ako neprijateľnú zmluvnú podmienku aj preto, že je nečitateľná, ďalej pre spôsob, akým bola uzavretá a pre to, že s ňou žalobca nebol oboznámený.

15. Poplatok za predčasné splatenie úveru ani zmluvná pokuta neboli individuálne dojednané, ale boli žalobcovi predstreté v rámci VOP. Žalobca teda mohol zmluvu spolu s VOP ako celok buď prijať, alebo odmietnuť. Nemal možnosť individuálne si vyjednať, ktorými podmienkami bude alebo nebude viazaný. Navyše s týmito podmienkami ani nebol osobitne oboznámený.

16. Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

17. Odvolací súd pripomína body 25-29 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).

Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispievanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 28, ako aj z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, ako aj Cofidis, už citovaný, bod 33).

Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, už citovaný, bod 34).“

18. Navyše zmluvná pokuta uvedená v bode 12.2 VOP bola súdmi vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. rozsudok Okresného súdu Komárno č.k. 13C/96/2013 zo dňa 31.05.2013 potvrdený Krajským súdom v Nitre č.k. 6Co/172/2013 zo dňa 30.04.2014), preto je žalovaný povinný zdržať sa jej ďalšieho používania. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd považuje odvolanie žalovaného v časti, v ktorej túto zmluvnú pokutu obhajuje, za nerešpektovanie súdneho rozhodnutia.

19. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

20. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovi v odvolacom konaní žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovaný úspech nemal.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).